

Bemærkninger fra DN-Odder til Kommuneplan 2021-2033

Vi har med interesse læst forslaget til Kommuneplan, og vi har især en række bemærkninger til de områder, der ligger os meget på sinde: Natur, klima, landskaber. Generelt finder vi planen meget tung og svær at finde rundt i. Vi har savnet en regulær søgefunktion, og ved mange af de kort, der ledsager de første par hundrede sider i planen, har vi forgæves ledt efter en signaturforklaring. Uden den er en del af kortene ikke meget værd. Det kort, der viser landbrugsområder i kommunen er decideret mangelfuldt - fx er der slet ikke angivet landbrug på den ellers intensivt opdyrkede Alrø. At en stor del af høringsperioden har været sommerferien synes vi heller ikke er heldigt.

Helt overordnet:

Vi finder, at forslaget til Kommuneplan 2021-2033 i al for høj grad kun er en fremskrivning af nuværende tendenser. Den er meget lidt visionær, ikke mindst fordi den hele vejen igennem bygger på vækst og atter vækst - eller som der står: "Odder kommune er en vækstkommune med fuld fart fremad og en god økonomi". Flere steder refereres der til Business Region Aarhus og ambitionerne om "at være den meste toneangivende vækstmetropol med international gennemslagskraft uden for Hovedstadsområdet" - ifølge den plan skal hele Østjylland omdannes til et sammenhængende netværk af byer, men er det virkelig det, vi vil?

Vi savner en grundlæggende debat om, hvad vi vil med vores kommune og håber at nogle af de kommende byrådspolitikere vil tage fat i den vigtige diskussion.

Klima:

Vi har en klar udfordring som kommune: Vi skal reducere vores CO₂-udslip med 4 tons pr. indbygger, altså 92.000 tons om året. Så mange virkemidler skal i spil.

Kommuneplanen åbner for større solcelleanlæg i det åbne land. Der er lagt op til nogle få anlæg, og umiddelbart virker placeringerne nogle af de udpegede områder velvalgte og overvejelserne om afskærmende beplantning fornuftige, omend vi undrer os over, at en bare 10 meter bred randbeplantningen både skal rumme trampestier og ruter til mountainbikere og at det tillige forventes, at solcelleanlæggene kan være med til at øge biodiversiteten og skaffe arealet til høslæt - alt i alt noget af en mundfuld. Vi vil derfor foreslå at udvide den skærmende zone så den bliver bredere end 10 meter.

Det foreslåede anlæg ved Rude Havvej kommer dog i karambolage med Kystnærhedszonen, så her skal det først afklares, om store solcelleanlæg overhovedet må placeres i den zone.

Vi mener, at der også i industriområderne kan være plads til solcelleanlæg og at der fortsat er et stort uudnyttet potentiale for solceller på tage - herunder også på kommunale bygninger.

Landbruget har talt om et biogasanlæg i årtier, men måske sker der noget nu? At udnytte gulle og organisk husholdningsaffald til at producere biogas finder vi grundlæggende fornuftigt, men det er vigtigt med en placering, der giver mindst mulig kørsel. Om den placering, der er angivet i kommuneplanen, er den rigtige, kan vi ikke vurdere, men det er særdeles vigtigt, at et kommende biogasanlæg sikres mod udslip af metan. Erfaringen viser, at mange anlæg hurtigt bliver utætte, og dermed kan hele klimagevinsten gå fløjten.

Pyrolyse er en ny, spændende metode, hvor der både produceres energi og biokul, der kan forbedre jorden og samtidig lagre en masse CO₂. Den mulighed er ikke nævnt i kommuneplanen, men den bør undersøges.

At gøre fjernvarmen klimaneutral er en stor opgave - men den er vigtig, for her er der virkelig CO₂ at spare. Udviklingen af (store) varmepumper går stærkt, og vi har tiltro til, at hele varmeforsyningen i kommunen kan omlægges, så den er baseret på varmepumper, der forsynes med strøm fra vindmøller eller solceller. Den nuværende fjernvarme (som vi i det store hele henter i Aarhus) er ikke bæredygtig, idet den i hovedsagen er baseret på importeret flis.

Hvor fjernvarme ikke er en mulighed, skal der stilles krav til alt byggeri - det skal være lavenergi. Alt fremtidigt byggeri i kommunen bør være lavenergi-bygninger bygget af bæredygtige materialer.

Skovrejsning har mange fordele, blandt andet at binde CO₂, og derfor bifalder vi planen om at øge skovarealet i kommunen. En hektar skov kan binde 14 tons CO₂, og det lyder besnærende, men faktisk svarer det kun til halvandet års udledning fra hver borger, så selv om skovrejsning også er et klima-virkemiddel, så skal det nødvendigvis suppleres med en række andre virkemidler. At placere en stor del af den kommende skov bynært er en god idé, og vi bemærker med glæde, at der på kortmaterialet er angivet en ny og stor skov ved Boulstrup, hvor den tillige kan beskytte grundvandet i netop det område, hvor meget af vores drikkevand hentes fra. Kom i gang!

Klimatilpasning bliver et vigtigt indsatsområde i den kommende planperiode, og her vil vi bl.a. opfordre til, at vandet fra store regnskyl bremses opstrøms i vandløbene - her er det både lettere og billigere at holde det tilbage end at afværge oversvømmelser inde i byerne. Hvad angår håndterlig af regnvand i byerne, kan Odder Kommune givetvis lære meget af Middelfart, hvor udstrakt brug af regnbede, begrønning og nyplantning af træer har suppleret og erstattet regnvandbassiner.

Natur

Vi skal værne om vores gamle træer - både fordi de er smukke og fordi de er værdifulde levesteder for en mængde arter. Det er derfor fint, at der i planen udpeges veterantræer, men at der kun er fundet to, er lidt skuffende. Dels findes der trods alt flere, dels mener vi, at registreringen bør udvides, så den omfatter alle træer over en vis alder eller en vis stamme-diameter. Vores håb er, at langt flere træer får lov at blive til veterantræer.

At 34 hektar af kommunens cirka 60 hektar skov udlægges som urørt skov, finder vi fint, ligesom vi glæder os over intentionerne om, at sammenkæde naturområder, der ligger med mindre end 500 meters afstand. Vi har både brug for mere natur og for mere sammenhængende natur.

Vi glæder os over, at der igen lægges op til at plante vejtræer, i nogle år var vejtræer ellers i "bad standing". Træerne kan også bruges som klimatilpasning ved at opsuge og fordampe vejvand.

Landskaber

Der står i planen, at "den landbrugsmæssige dyrkning af arealerne er en forudsætning for bevarelse af det værdifulde landskab". Det er at tage munden rigeligt fuld, mener vi - landbruget fylder meget, men dets betydning bliver mindre og mindre, kun 5,5 % af kommunens befolkning er nu beskæftiget med landbrug, fremgår det af planen, og vi mener, at mange af vores landskaber (fx lavbundsjord) ville blive mere spændende uden

dyrkning og ved omlægning til natur. Det vil ikke alene afhjælpe biodiversitetskrisen, men også fremme den lokale turisme.

Det er rigtig fint, at kommunen nu har fået udarbejdet et landskabsatlas. Det ser vi som et vigtigt værktøj i al fremtidig planlægning, men så skal det også tages alvorligt. Fx mener vi ikke, at det spændende og højtliggende landskab ved Blæsbjerg nord for Odder overhovedet bør bebygges - området er udlagt som perspektivområde, altså et område, der kan komme i spil om en del år.

Det samme gælder området mellem Snærildvej og Dyrehaven, hvor der på sigt lægges op til, at skovbyggelinjen kan indskrænkes, så der kan bygges bare 30 meter fra skoven. Det vil dels skade dyrelivet, dels blokere for det fine udsyn, der i dag er fra Snærildvej til det markante skovbryn. Vi mener, at også dette område bør udtages som muligt boligområde - men vi vil samtidig opfordre til, at der etableres en ny adgangsvej til Dyrehaven, så de efterhånden mange beboere i Odders Vestby får adgang til denne bynære skov.

Helt konkret vil vi foreslå, at den nuværende fredning af Stampmølledalen udvides, så den også kommer til at omfatte skoven vest for Vennelundsvej samt en zone videre mod vest langs Stampmøllebækken. Det vil være en varig sikring af en vigtig grøn kile.

I mange nye bebyggelser er der grønne strøg, men det vi ser i de nye boligområder, er generelt ensformige græsplæner, som dels er ørkner, rent biodiversitetsmæssigt, dels kræver en masse slåning. Vi opfordrer derfor til, at der tænkes i nye og mere spændende fællesarealer i kommende lokalplaner, de bør være sociale fællesskaber og ikke bare tætslåede græsplæner.

At der som en særlig landskabsværdi lægges vægt på udsigten over havet, er nyt og godt, men havudsigten ændres unægteligt for altid, hvis en Kattegat-forbindelse gennemføres.

På grund af den høje byggeaktivitet skal der i den kommende planperiode flyttes og placeres 1,4 millioner tons jord (!) Vi mener grundlæggende, at byggejord skal håndteres lokalt, altså inden for den lokalplan, der gælder for et område. Vi følger derfor med stor bekymring den nuværende tendens, hvor tusindvis af tons jord køres ud i lavninger i terrænet, og vi er derfor glade for, at kommuneplanen lægger op til at etablere to områder, et ved Snærildvej i Odder og et ved Hou, hvor overskudsjord kan bruges kreativt og rekreativt, blot vil vi opfordre til, at det arbejde fremskyndes mest muligt, så det kommer i gang inden endnu en stribe lavninger bliver udglattet og landskabet dermed gjort kedeligere, ligesom potentielle biotoper forsvinder en for en.

Miljø

I planen står der, at det er urealistisk med en uforurennet tilstand af vandløb, søer og kystland. Det virker altså temmeligt opgivende og uambitiøst, for for der er ganske rigtigt langt til en "god, økologisk tilstand" som det hedder på EU-sprog, men det må da være det vi skal stræbe efter: Rene vandløb, søer og en kyst hvor, der igen er et rigt fiskeliv. Der sker desværre stadig overløb med urensede spildevand ved kraftige regnskyl, og det både kan og bør forhindres.

Også når det gælder beskyttelsen af drikkevand er planen for uambitiøs. Der står fx, at områder til indvinding af vand "så vidt muligt skal friholdes for erhvervsudvikling", men det er altså ikke nok. Der skal gøres langt mere for at sikre rent drikkevand, både nu og i fremtiden, herunder sikre, at pesticider og gødning fra landbruget ikke kommer i grundvandet. Aftaler, der bygger på frivillighed, er ofte for svage - og drikkevandsområdet er så vigtigt, at frivillighed ikke rækker.

Byudvikling og sommerhuse

En del af de grunde, der udpeges til fremtidige erhvervsområder, ligger faktisk i kystnærhedszonen, det gælder 2/3 af området ved Rude Havvej, og det kræver en afklaring, og den savner vi, for må det overhovedet udlægges til erhverv?

At der i alt udlægges 120 hektar til byudvikling de kommende tolv år, altså 100.000 kvadratmeter om året, siger noget om, hvor hurtigt det går for tiden.

Assedrup ligger godt, både naturmæssigt og i forhold til Letbanen. Men så længe Kattegat-forbindelsen spøger, bør der ikke ske udbygning af byen, fordi den i så fald vil få både motorvej og jernbane i baghaven. Plus en parker-og-rejs plads. Når broen bliver opgivet, kan der ved at inddrage byens beboere skabes en spændende ny by, hvor der tænkes i helheder og ikke bare i at tilføre en masse nye huse, som der var lagt op til i den lokalplan, som Erhvervsstyrelsen underkendte.

Ideen om et "Økologiens Kvarter" finder vi spændende, akkurat som planerne om et bofællesskab ved Saksild.

Vi undrer os over, at der i planen kun er lagt op til ganske få nye boliger i Ørting og Gylling, men det er måske i erkendelse af, at begge byer kan få en eventuel Kattegat-forbindelse som nærmeste nabo?

Ifølge planen har kommunen en "rummelighed på 72 sommerhuse". De fleste tænkes placeret nær Posmosevej ved Saksild, hvor der er planer om et mere utraditionelt sommerhusområde med vægt på fællesskab og biodiversitet. Det finder vi spændende, men området er ikke uproblematisk, dels fordi det ligger lavt, dels fordi adgangen fra det kommende område til kysten ikke er helt nem.

At planen åbner for nogle få sommerhuse ved Rude Havvej finder vi forkert, byggeriet vil bl.a. kræve fældning af en del skov, og området burde slet ikke være udpeget til sommerhuse.

Med snart 2300 sommerhuse i kommunen er tiden snart inde til en diskussion om, hvornår vi skal sige stop og betragte kommunen som fuldt udbygget, hvad angår sommerhuse. Allerede nu er det i højsæsonen svært at komme til strandene, da der mangler parkeringspladser.

Naturområdet ved Himmel & Hav (det ejes af staten) er et oplagt indsatsområde, for det kan ret let forbedres med smeltere, toiletter og eventuelt en badebro.

Trafik

Der er indtegnet både en østlig og en vestlig omfartsvej i Odder. Begge veje vil være meget indgribende, og vi mener ikke, at der er behov for dem i den kommende planperiode. Flere veje betyder mere biltrafik, og det gavner fx ikke den ellers fornuftige målsætning i planen om, at børn skal cykle til skole.

Letbanen nævnes, men det nævnes ikke, at den kollektive trafik (herunder Letbanen) er blevet så dyr, at det ofte er billigere at køre selv end at tage bus eller tog til Aarhus. Odder Kommune bør i det mindste arbejde aktivt for en højere frekvens - gerne en afgang hvert kvarter i stedet for hver halve time, som det er nu.

Kattegat-forbindelsen nævnes for første gang i en kommuneplan, og det er på høje tid, for kommer den, vil den fuldstændigt vende op og ned på vores lille kommune - og påvirke planlægningen på alle niveauer. Vi er absolut ikke tilhængere af forbindelsen, og vi finder det direkte tendentiøst, når der i planen står, at forbindelsen vil placere Odder centralt i

Danmark og forbedre adgangen til omverdenen. Vi bor altså ikke i en jordhule - og vi har allerede nu gode forbindelser til alle sider.

Sidst men ikke mindst: En kommuneplan er et vigtigt værktøj, og den skal være til at stole på. I den forgange periode (2017-2029) er der vedtaget hele 20 tillæg til kommuneplanen, og det er altså en usik. Vi håber, at den kommende kommuneplan bliver mere robust.

Med venlig hilsen på vegne af bestyrelsen for DN-Odder:

Ib Salomon (formand)
Borgergade 12
8300 Odder

24 44 39 87